

توصیف دوره آموزشی گفتاردرمانی در اختلالات اکتسابی زبان

نام دوره: گفتاردرمانی در اختلالات اکتسابی زبان

نیمسال تحصیلی: اول

مدرس (مدرسین - با درصد مشارکت): دکتر وحید ولی نژاد - دکتر سمانه سازگارنژاد

جمعیت هدف: دانشجویان ترم ۳ کارشناسی ارشد گفتاردرمانی

پیامدهای یادگیری پایان دوره:

در پایان این دوره انتظار می‌رود دانشجویان بتوانند:

- نگرش حرفه‌ای مبتنی بر ارزش‌های انسانی، اخلاقی حرفه‌ای و رویکرد مشارکت در زندگی (LPAA) را در برخورد با مراجعان اتخاذ کنند.
- کیفیت زندگی در آفازی را با استفاده از ابزارهای معتبر ارزیابی و از آن در سنجش پیامد درمان بهره ببرند.
- ارزیابی‌های ICF محور با رویکرد مشارکت در زندگی (LPAA) را در برخورد با مراجعان اتخاذ کنند.
- رویکردهای درمانی ICF محور در آفازی را با نیاز هر بیمار به کار گیرند.
- ویژگی‌ها و چالش‌های بالینی در آفازی دوزبانه را تحلیل و برای درمان آن تصمیم‌گیری کنند.
- اختلالات ارتباطی و شناختی و خودتنظیمی مرتبط با ضربه مغزی (TBI) را بشناسند.
- اختلالات ارتباطی مرتبط با آسیب نیمکره راست (RHD) را بشناسند.
- دمانس، انواع حافظه، اختلالات حافظه در آلزایمر را بشناسند.
- اختلالات عصبی-حرکتی همراه با آفازی را بشناسند، نورواناتومی این اختلالات را توضیح دهد و با درمان‌های آپراکسی آشنا شود.

محتوای آموزشی دوره:

a. سرفصلهای آموزشی دوره:

۱. مبانی و تعاریف پایه‌ای آفازی و رویکرد مشارکت در زندگی (LPAA)
۲. کیفیت زندگی در آفازی و ابزارهای سنجش آن
۳. مداخلات مبتنی بر مدل ICF در آفازی
۴. آفازی دوزبانه و چالش‌های توانبخشی آن
۵. دستورپیشی (Agrammatism) و تحلیل اختلالات نحوی
۶. اختلالات ارتباطی و شناختی مرتبط با ضربه مغزی (TBI)
۷. اختلالات ارتباطی مرتبط با آسیب نیمکره راست (RHD)
۸. دمانس و آلزایمر: ویژگی‌ها و مداخلات گفتاردرمانی
۹. اختلالات عصبی-حرکتی همراه با آفازی: آپراکسی گفتار در بزرگسالان (AOS) و دیزارتری

b. رفرانسه‌های آموزشی دوره:

2. Papathanasiou I, Coppens P. Aphasia and related neurogenic communication disorders. Jones & Bartlett Publishers; 2013.
3. Whitworth A, Webster J, Howard D. A cognitive neuropsychological approach to assessment and intervention in aphasia: A clinician's guide. Psychology Press; 2014.
4. Chapey, R., Duchan, J. F., Elman, R. J., Garcia, L. J., Kagan, A., Lyon, J. G., & Simmons Mackie, N. (2000). Life participation approach to aphasia: A statement of values for the future. *The ASHA leader*, 5(3), 4-6.
5. Chapey R. Language intervention strategies in aphasia and related neurogenic communication disorders, Philadelphia: Lippincott, Williams 2008.
6. Elman, R. J. (2016). Aphasia centers and the life participation approach to aphasia: A paradigm shift. *Topics in Language Disorders*, 36(2), 154-167.
7. LaPointe, L. Aphasia and Related Neurogenic Language Disorders. New York: Thieme Medical Publishers, 2005.
8. Bastiaanse, R., & Thompson, C. K. (Eds.). (2012). *Perspectives on agrammatism*. New York: Psychology Press.
9. Fabbro, F. (2001). The bilingual brain: Bilingual aphasia. *Brain and language*, 79(2), 201-210.
- Gaffney, E. (2022). Pathology, Diagnosis, and Treatment of Bilingual Aphasia. *The Macksey Journal*, 3(1).

متدهای آموزشی دوره:

• رویکرد حضوری

۱. سخنرانی استاد برای ارائه مبانی نظری و عملی هر جلسه
۲. بحث و گفت‌وگوی گروهی در مورد متون، موارد بالینی و پرسش‌های چالشی
۳. تحلیل مقالات پژوهشی و نگارش یادداشت‌های تحلیلی
۴. نگارش رفلکشن و گزارش‌های تحلیلی درباره محتوای جلسات و منابع تعیین شده
۵. ارائه‌های فردی مورد اختلالات اکتسابی زبان بر پایه منابع علمی

تعداد واحد آموزشی:

۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی).

جایگاه‌های آموزشی دوره :

کلاس درس حضوری

ارزشیابی های دوره :

- تکالیف جلسه‌ای: ۲۰٪
- ارائه شفاهی: ۲۵٪
- امتحان پایان‌ترم: ۵۰٪
- مشارکت در کلاس: ۵٪

تمام تکالیف باید حداکثر تا ساعت ۹ صبح روز تعیین شده تحویل داده شوند. تأخیر در تحویل موجب کسر نمره خواهد شد و تحویل بیش از یک هفته دیرتر، نمره صفر خواهد داشت. غیبت در امتحان بدون هماهنگی قبلی با مدرس، منجر به دریافت نمره صفر خواهد شد. هرگونه تقلب در امتحان در صورت اثبات، نمره صفر برای همان امتحان و احتمال اقدامات انضباطی بیشتر را به دنبال خواهد داشت.

طرح درس

نام درس: اصول توانبخشی

اهداف پایان درس:

اهداف شناختی:

آشنایی با مبانی عصب‌زبان‌شناختی اختلالات اکتسابی زبان، شناخت ویژگی‌ها و اصول ارزیابی و درمان در اختلالاتی مانند آفازی، آسیب مغزی ضربه‌ای، اختلالات ناشی از آسیب نیمکره راست، دمانس (به‌ویژه آلزایمر)، آپراکسی گفتار، دیزارتری، دستورپرسی و آفازی دوزبانه، و درک اهمیت کیفیت زندگی و مشارکت در زندگی در فرایند درمان.

اهداف روانی حرکتی:

توانایی تحلیل موارد بالینی، نگارش یادداشت تحلیلی و رفلکشن، طراحی اهداف درمانی فردمحور، تحلیل نمونه‌های زبانی، و ارائه شفاهی و کتبی درباره اختلالات اکتسابی زبان با استفاده از منابع علمی.

اهداف نگرشی:

پرورش نگرش انسان‌مدار و مشارکت‌محور در کار با بیماران، توجه به کیفیت زندگی به‌عنوان پیامد درمان، و تقویت حساسیت فرهنگی و زبانی در برخورد با افراد دارای اختلالات اکتسابی زبان.

ردیف	موضوع جلسه	روشهای آموزشی	نحوه ارزیابی	منابع
1	رویکرد مشارکت در زندگی (LPAA) معرفی کلی دوره، تعریف آفازی، اصول و ارزش‌های LPAA	سخنرانی، بحث گروهی	مرور مقاله، نگارش یادداشت تحلیلی دستنویس، پاسخ به سؤالات مورد بالینی	Chapey, R., Duchan, J. F., Elman, R. J., - Garcia, L. J., Kagan, A., Lyon, J. G., & Simmons Mackie, N. (2000). Life participation approach to aphasia: A statement of values for the future. <i>The ASHA leader</i> , 5(3), 4-6. Chapey R. Language intervention strategies in - aphasia and related neurogenic communication disorders, Philadelphia: Lippincott, Williams 2008.

Elman, R. J. (2016). Aphasia centers and the - life participation approach to aphasia: A paradigm shift. <i>Topics in Language Disorders</i> , 36(2), 154-167.					
Chapey, R., Duchan, J. F., Elman, R. J., - Garcia, L. J., Kagan, A., Lyon, J. G., & Simmons Mackie, N. (2000). Life participation approach to aphasia: A statement of values for the future. <i>The ASHA leader</i> , 5(3), 4-6. Chapey R. Language intervention strategies in - aphasia and related neurogenic communication disorders, Philadelphia: Lippincott, Williams 2008. Elman, R. J. (2016). Aphasia centers and the - life participation approach to aphasia: A paradigm shift. <i>Topics in Language Disorders</i> , 36(2), 154-167.	تحلیل مقاله	سخنرانی، بحث گروهی	ارزیابی کیفیت زندگی در آفازی، مفهوم QoL، عوامل مؤثر بر QoL، ابزارهای سنجش	1404/07/15	2
Papathanasiou I, Coppens P, Potagas C. - Aphasia and related neurogenic communication disorders. 2013, Jones & Bartlett Learning, chapter 4. Chapey R. Language intervention strategies in - aphasia and related neurogenic communication disorders, Philadelphia: Lippincott, Williams 2008. Elman, R. J. (2016). Aphasia centers and the - life participation approach to aphasia: A paradigm shift. <i>Topics in Language Disorders</i> , 36(2), 154-167.	مطالعه موردی کوتاه از فرد دارای آفازی و طراحی اهداف درمانی برای او بر اساس چهار محور مدل ICF	سخنرانی، بحث گروهی	مداخلات مبتنی بر ICF، معرفی مدل و سطوح آن، طراحی هدف درمان	1404/07/22	3
Chapey R. Language intervention strategies in aphasia and related neurogenic communication disorders, Philadelphia: Lippincott, Williams 2008. Chapter 33.	پاتو فیزیولوژی ضربه مغزی، شناخت ریسک فاکتورها و عوامل دخیل در مداخلات طولانی مدت ضربه مغزی، مشکلات ارتباطی در ضربه مغزی، مشکلات خودتنظیمی و شناختی مرتبط با ضربه مغزی	سخنرانی، بحث گروهی	اختلالات ارتباطی مرتبط با ضربه مغزی-۱	1404/07/29	4
Bastiaanse, R., & Thompson, C. K. (Eds.). (2012). <i>Perspectives on agrammatism</i> . New York: Psychology Press Google scholar: Persian Agrammatism https://scholar.google.com/scholar?hl=en&as_sdt=0%2C5&q=persian+agrammatism&btnG=&oq=persian+agrammatism	تحلیل نمونه زبانی تماشای سخنرانی نگارش رفلکشن، تحلیل نمونه زبانی از نظر تولید فعل و ساختار جمله و صرف-نحو	سخنرانی، بحث گروهی	دستورپرسی	1404/08/06	5
Bastiaanse, R., & Thompson, C. K. (Eds.). (2012). <i>Perspectives on agrammatism</i> . New York: Psychology Press	راهنای فردی	بحث و فعالیت گروهی	مطالعه و تحلیل مقالات	1404/08/13	6
-Papathanasiou I, Coppens P, Potagas C. Aphasia and related neurogenic communication disorders. 2013, Jones & Bartlett Learning, chapter 5.	نگارش رفلکشن دوصفحه‌ای درباره تجربه زیسته آفازی و دلالت‌های بالینی آن.	سخنرانی، بحث گروهی	آفازی دو زبانه ها، چالش های	1404/08/20	7

-Fabbro, F. (2001). The bilingual brain: Bilingual aphasia. <i>Brain and language</i> , 79(2), 201-210. -Gaffney, E. (2022). Pathology, Diagnosis, and Treatment of Bilingual Aphasia. <i>The Macksey Journal</i> , 3(1).	تهیه گزارش تحلیلی یک صفحه‌ای از دو مقاله پژوهشی درباره آفازی دوزبانه.		توانبخشی آفازی دو زبانه		
Chapey R. Language intervention strategies in aphasia and related neurogenic communication disorders, Philadelphia: Lippincott, Williams 2008. Chapter 33.	ارزیابی مهارت‌های ارتباطی، خودتنظیمی و شناختی در ضربه مغزی، رویکردهای درمانی، مهارت‌های خودتنظیمی، شناختی و ارتباطی در ضربه مغزی مرور یک مقاله مروری سیستماتیک/متاآنالیز مرتبط با نقش آسیب شناس گفتار و زبان در ارزیابی/مداخلات ضربه مغزی	سخنرانی، بحث گروهی	اختلالات ارتباطی مرتبط با ضربه مغزی-۲	1404/08/27	8
Chapey R. Language intervention strategies in aphasia and related neurogenic communication disorders, Philadelphia: Lippincott, Williams 2008. Chapter 34.	آسیب‌های ارتباطی عمده مرتبط با آسیب اکتسابی نیمکره راست (RHD)، نقایص برانگیختگی، جهت‌یابی، هوشیاری و توجه انتخابی را بر عملکرد ارتباطی بزرگسالان مبتلا به RHD، تأثیر غفلت (neglect) بر گفتار و همچنین خواندن و نوشتن در بزرگسالان مبتلا به RHD	سخنرانی، بحث گروهی	اختلالات ارتباطی مرتبط با آسیب نیمکره راست-۱	1404/09/04	9
Chapey R. Language intervention strategies in aphasia and related neurogenic communication disorders, Philadelphia: Lippincott, Williams 2008. Chapter 34.	ارزیابی عملکرد ارتباطی و شناختی RHD، رویکردهای مداخله‌ای در RHD مرور مطالعه مروری سیستماتیک/متاآنالیز مرتبط با نقش آسیب شناس گفتار و زبان در مداخلات RHD	سخنرانی، بحث گروهی	اختلالات ارتباطی مرتبط با آسیب نیمکره راست-۲	1404/09/11	10
Chapey R. Language intervention strategies in aphasia and related neurogenic communication disorders, Philadelphia: Lippincott, Williams 2008. Chapter 35.	معرفی دمانس و اختلالات مربوطه، انواع حافظه و موارد مختل و سالم در دمانس. اثرات اختلال حافظه بر توانایی‌های شناختی و ارتباطی افراد مبتلا به دمانس، ارزیابی افراد مبتلا به دمانس، طراحی برنامه‌های درمانی بر اساس اصول مدیریت زوال عقل	سخنرانی، بحث گروهی	دمانس و الزایمر: ویژگی‌ها و مداخلات گفتاردرمانی	1404/09/18	11
Chapey R. Language intervention strategies in aphasia and related neurogenic communication disorders, Philadelphia: Lippincott, Williams 2008. Chapter 36.	نورواناتومی ساختاری و عملکردی، تعریف آپراکسی و دیزارتری، مداخلات درمانی آپراکسی	سخنرانی، بحث گروهی	اختلالات عصبی-حرکتی همراه با آفازی	1404/09/25	12

کار / تجربه های عملی :

مطالعه و تحلیل متون تخصصی، مرور و نقد مقالات علمی، نگارش رفلکشن درمورد تجربه زیسته بیماران، تحلیل نمونه های زبانی، پاسخ به پرسش های موارد بالینی و مشارکت فعال در بحث های گروهی و ارائه های کلاسی.

تکالیف دانشجوی:

مطالعه منظم منابع درسی، نگارش رفلکشن های تحلیلی، گزارش کوتاه از مقالات پژوهشی، ارائه شفاهی و کتبی پاسخگویی به پرسش های کلاسی.

ارزشیابی درس :

- تکالیف جلسه ای : ۲۰٪
- ارائه شفاهی : ۲۵٪
- امتحان پایان ترم : ۵۰٪
- مشارکت در کلاس : ۵٪